

Oponentský posudok na doktorandskú dizertačnú prácu

Doktorand: Ing. Jan Roth
Téma dizertačnej práce: Stanovení nákladu závazku univerzální poštovní služby
Školitel: doc. Ing. Libor Švadlenka, PhD.
Oponent: doc. Ing. Radovan Madleňák, PhD.

Listom predsedu komisie prof. Ing. Vlastimila Melichara, CSc. č.j. ovvč/0019/09 zo dňa 25.1.2011 som bol požiadaný o vypracovanie oponentského posudku na predmetnú dizertačnú prácu v študijnom odbore: „Technologie a management v doprave a telekomunikáciách“. Na základe tejto žiadosti predkladám oponentský posudok na citovanú doktorandskú dizertačnú prácu doktoranda Ing. Jana Rotha.

Predložená dizertačná práca je vypracovaná na 126 stranách obsahuje 11 obrázkov, 53 tabuliek a 9 príloh. Pri vypracovaní oponentského posudku sa budem vyjadrovať k nasledovným témam:

Aktuálnosť zvolenej témy

V súčasnej dobe dochádza na trhu poštových služieb k veľkým zmenám. Najdôležitejšou zmenou, na ktorú sa musia národní poštovní operátori v rámci EÚ v dohľadnom čase pripraviť je úplná liberalizácia poštového trhu. Otvorenie trhu konkurencii je možné chápať ako správny krok, ale nesmie to mať za následok ohrozenie poskytovania univerzálnej poštovej služby obyvateľom príslušného štátu. V súčasnosti je univerzálna poštová služba financovaná prostredníctvom poštovej výhrady, ak však dôjde k 1.1. 2013 k liberalizácii poštového trhu poskytovanie univerzálnej poštovej služby by sa mohlo stať pre národného poštového operátora finančným bremenom.

Preto je možné považovať stanovenie metodiky pre výpočet nákladov univerzálnej poštovej služby za jednu z nutných podmienok pre ďalšie úspešné pôsobenie poštového operátora s licenciou pre poskytovanie univerzálnej služby na liberalizovanom poštovom trhu.

Na základe toho je možné konštatovať, že problematika doktorandskej práce autora je vysoko aktuálna a jej závery a riešenia môžu byť pre celé poštové odvetvie veľkým prínosom.

Zvolené metódy spracovania

Metódy, ktoré doktorand využil pri spracovaní dizertačnej práce vychádzajú z metód viackriteriálneho hodnotenia, metód scenárov, metód vhodných pre výpočet závazku univerzálnej poštovej služby a taktiež z metód analýzy, komparácie a brainstormingu, syntézy, dekompozície, selekcie a dedukcie. Z môjho pohľadu však zásadným problémom je nedostatočné zadefinovanie pojmového aparátu dizertačnej práce, t.j. základných pojmov a termínov, ktoré doktorand v dizertačnej práci používa a to z viacerých relevantných zdrojov, napr. UPU, smernice EÚ, legislatíva ČR, a pod.

Môžem teda konštatovať, že doktorand pre vypracovanie dizertačnej práce zvolil vhodné metódy a postupy, s výnimkou metód analýzy, využitých v kapitole 1 dizertačnej práce.

Splnenie stanoveného cieľa

Doktorand si v kapitole 3 dizertačnej práce jasne stanovil ciele, ktoré prostredníctvom zvolených metód následne dosiahol. Z môjho pohľadu však mohol doktorand pre overenie hlavného cieľa dizertačnej práce využiť iné a hlavne jednoznačné spôsoby verifikácie hypotéz. Taktiež by som navrhoval, aby hlavná hypotéza dizertačnej práce bola transformovaná do sústavy parciálnych hypotéz.

Výsledky riešenia práce a nové poznatky

Za výsledok riešenia dizertačnej práce považujem návrh metódy pre výpočet nákladov záväzku univerzálnej poštovej služby v podmienkach Českej republiky a tiež samotnú kalkuláciu týchto nákladov. Okrem bežne používaných metód pre výpočet nákladov záväzku univerzálnej poštovej služby, doktorand využil aj iné matematické a analytické prístupy ako je viackriteriálna analýza a metóda scenárov.

Ako závažný problém pre stanovenie toho, čo je skutočným výsledkom vedeckej a výskumnej práce autora, je absencia citácií použitej literatúry v rámci textu dizertačnej práce. Síce sa práci nachádzajú odkazy pod čiarou (kde sú odkazy na legislatívne normy), ale okrem uvedenia zdrojov pri tabuľkách a obrázkoch som nenašiel v celej práci odkazy na použité informačné zdroje. Na základe uvedeného sa pýtam doktoranda, či všetko čo uviedol v práci je jeho vlastná tvorba (metódy pre výpočet záväzkov univerzálnej poštovej služby, metódy viackriteriálnej analýzy, metódy scenárov, a pod.)?

Význam pre prax a vývoj vedy

Predložená dizertačná práca môže slúžiť ako teoretický základ pre ďalšie práce v tejto oblasti. Z pohľadu praxe je ju možné využiť v podmienkach Českej pošty, s.p., pre stanovenie nákladov záväzku univerzálnej poštovej služby pri úplnej liberalizácii poštového trhu.

Splnenie podmienok pre dizertačnú prácu

Dizertačná práca preukázala, že doktorand Ing. Jan Roth základné kritériá kladené na dizertačnú prácu splnil a čiastočne preukázal schopnosť osvojiť si teoretické a vedecké poznatky, tvorivo ich aplikovať a samostatne vedecky pracovať.

K dizertačnej práci mám nasledovné pripomienky:

- Obr. 2 a 3 – absentuje popis osí grafu;
- Pri vzorcoch uvádzaných v dizertačnej práci je iba v niektorých prípadoch uvádzaná legenda s vysvetlením, čo predstavuje príslušná premenná;
- Tabuľka 13 – v tabuľke sa neuvádza Normovaná váha, ale prepočítaná normovaná váha z tabuľky 11;
- Stanovenie predpokladu pre predpokladaný scenár, že polovica schránok vybraných zvozom a 100% vybraných pešo bude zrušených je veľmi odvážne (str. 104);
- V práci je nejednotné používanie skratiek niekedy doktorand používa anglickú skratku, niekedy jej český preklad (NAC alebo MVN str. 112);

Na doktoranda mám v súvislosti s obsahom práce tieto otázky:

- Vysvetlite tvrdenie zo strany 51, že niektoré stratové služby môžu mať pozitívny dopad na inú oblasť služieb. Uveďte príklad.
- Kto a na akom základe vykonal ohodnotenie variantov pre metódy MVN, MVO a MRN (str. 58, tabuľka 12)? Prosím o vysvetlenie.
- Ako by upravil NPO portfólio svojich služieb, ak by nemusel dodržiavať normu kvality dodania poštových zásielok? Prosím vysvetlite na príklade.
- V práci predpokladáte, že benefitom z poskytovania univerzálnej poštovej služby sú aj výhody vyplývajúce z možnosti využívať poštovú značku: poštový symbol a pojem „Pošta“. Predpokladáte, že ostatní operátori na poštovom trhu by nesmeli používať názov pošta ani poštový symbol? O aký symbol by išlo? (poznámka: logo ČP, s.p. je vlastníctvom ČP, s.p.)
- Na základe čoho ste stanovili zníženie objemov pri výpočte hypotetických výnosov na 20% (str. 93)
- Na základe čoho (uveďte relevantný zdroj) ste využili pri výpočte nákladov v tabuľke 27 18% zníženie pôvodných nákladov?
- V svetovom poštovom dohovore je uvedené, že slepecké poštové zásielky sú oslobodené od všetkých poštových sadziieb. Prečo potom počítate kalkuláciu čistých nákladov pre túto službu? Prosím vysvetlite to.
- Podľa akého marketingového prieskumu ste vychádzali pri identifikácii tarify pre dodanie (str. 101). Uveďte zdroj a charakteristiku prieskumu.
- Na základe akého marketingového výskumu ste stanovili úsporu pri motorizovanom doručovaní a franchisingu? (str. 106) Je možné na základe marketingového prieskumu vyjadriť úsporu nákladov?
- Vysvetlite prečo ste pri výpočte benefitu vyplývajúceho z oslobodenia od DPH nepočítali s 10% poklesom vyplývajúcim z liberalizovaného prostredia, tak ako ste to počítali pri ostatných benefitoch? (str. 109)
- Vysvetlite prečo je možné značku považovať za benefit z poskytovania univerzálnej poštovej služby. (str. 109)
- Na strane 113 uvádzate, že vypočítané čisté náklady záväzku univerzálnej poštovej služby sú považované za finančné bremeno, až po prekročení 2% celkových nákladov NPO. Neskôr v texte už operujete s výrazom neprimerané finančné zaťaženie. Vysvetlite prosím, či termín finančné bremeno je totožný s termínom neprimerané finančné zaťaženie.

Na základe uvedeného, po úspešnej obhajobe, vysvetlení a zodpovedaní otázok kladených na dizertanta **navrhujem udeliť** Ing. Janovi Rothovi vedecko – akademickú hodnosť „Philosophiae doctor“.

V Žiline 10.2.2011

doc. Ing. Radovan Madleňák, PhD.